

Literatura en lenga

ANONCIA

UNA INICIATIVA DAU COLLECTIU PER LEI LITERATURAS EN LENGAS REGIONALAS.

Me fau grandmercejar, premier, lo jornau France-Soir que m'aprenquèt que leis aparaires dei lengas « regionalas » de França an un defendèire de tria au sen de l'Academiá francesa, puei, nòstra amiga, Maria-Joana Verny que, sus lo site de la FELCO, nos prepausa pas mens de 40 sites qu'anuncièron la novèla. Dos, un còrse e un basco, prepausan un article traduch en lenga (ata !). Me siáu pensat qu'una traduccion en occitan seriá interessanta.

« Una iniciativa d'un collectiu per ensenhar lo patrimòni literari dins lei lengas regionalas de França recebèt diluns un sostèn inesperat, aqueu dau secretari perpetuu de l'Academiá francesa, Amin Maalouf, tanben escrivan francolibanés. En 2023, foguèt elegit cap d'una institucion que sa mission es de velhar au dardalh e a l'integritat de la lenga francesa.

Sostèn tanben la cambada dau Collectiu per lei literaturas en lengas regionalas que suggerís un tau ensenhament au collègi ò au liceu, indiquèt lo collectiu a l'A.F.P.

Aqueu d'aquí escriguèt au Premier ministre, François Bayrou, e a la ministra de l'Educacion nacionala, Elisabeth Borne, per prepausar un còrpus d'òbras en lengas regionalas destinat ai professors e, ansin, sensibilizar a la « riquesa de la produccion literària » dins d'autrei lengas que lo francés.

« En Maalouf, coma nautre, a la conviccion que fa mestier per leis escolans de França d'aver la coneissença d'aquelei tresors culturals », escriu lo collectiu a En Bayrou, qu'eu meteís parla lo bearnés.

« Vòli sotallinhar a quin ponch lo sostèn d'Amin Maalouf es quauqua ren de revolucionari. (...) Per nautre, es un astre extraordinari e inesperat » declarèt pendent una visioconferéncia diluns un dei membres dau collectiu, lo jornalista Michel Feltin-Palas.

« Cò que lo tòca, es que nòstra cambada es universal. De qu'es cò qu'es separatista ?

CAPTURA D'ECRAN

sacian que coneisseriá la literatura alsaciana. Mentre que nòstra iniciativa s'adreïça a totei leis escolans francés », ajustèt un autre membre, la mèstra de conferéncias en Istòria Céline Piot.

Lo Collectiu per lei literaturas en lengas regionalas a constituït, ambe l'ajuda d'especialistas, un recuelh entitolat Florilangues ambe 32 tèxts, en lenga originala, de l'alsacian au tahitian, en passant per lo basco ò lo còrs, traduchs en francés ; respònd a una demanda de En Maalouf.

S'i tròba entre autrei un poèma en provençau de Frederic Mistral (prèmi Nobel de literatura 1904), Mirèio, una cronica en breton de Pierre-Jakez Hélias, Bugale ar Republik, un cort raconte en creòl martiniqués de Raphaël Fisant, Bitako-a, ò una cançon en picard d'Alexandre Desrousseaux, Canchon dormoire (pus coneguda ambe lo nom de P'tit Quinquin).

Se faguèt cas de la plaça deis autoras femeninas, e mai se son en minoritat dins lo recuelh.

L'obratge deu paréisser en 2026 en cò d'un editor especialista de l'occitan, L'Aucèu liure, per una difusion nacionala.

« Se tracta pas de balhar de cors de lengas regionalas, mai de presentar d'òbras eissidas dei literaturas en lengas regionalas, siá en francés ò en version bilingüa », precisa lo collectiu.

Per aqueu d'aquí, idealament, leis escolans abordarián de lengas eissidas d'autrei regions que la sièua. « Perquè relata lei

PRÒSA «Famelle syrienne»

Un tèxte de Gui Matieu

Fasiá d'annadas que s'eriam acostumats de veire de familhas sirianas per carrièras. Per pas crebar de fam tenián a la man un tròç de carton que i avián marcat dessus « Famille syrienne », e i laissaviám la pèça, en passant. Gaire que gaire, aquò leis ajudava un pauc. La Siria vèn de se desbarassar dau tiran que la terrorizava. Semblariá qu'ane vèrs de melior, encara que i metriáu pas man au fuòc. De tot biais, lei Sirians paures qu'èran en França i son encara, e son pas lèsts de partir!

Uei encara, d'ora dins lei corredors dau metro de Republica, i aviá una vièlha qu'a sa façon de s'abilhar vesiam ben qu'èra d'ailà. Teniá ela perèu un tròç de carton, mai aqueste còp i aviá: « Famelle syrienne » de marcat. Paurà vièlha! S'èra pasmens ben aplicada per escriure aquò!

Paura femèla, paura familha! Paire de tu quand sàs pas la lenga dau país onte siás! Onte as fam, onte de liech n'as pas! E d'ostau encar mens! Paura de tu, la vièlha, que siás belèu jamai anada a l'escola, ailà dins cò que fuguèt ton país!

GUI MATIEU, JUNH DE 2025

TRAVÈRSA DE L'OLIMPIC
Coma a virat lo balon aquesta setmana

Aquesta setmana se jogava dissabte la semi-finala dau campionat d'Europa espèrs de balon e lei blavets an passat son torn 3 a 2 davant Danemarc e rescontraràn Alemanha dimèrcres !

Lo defensor olimpián Merlin a marcat un polit but ! En semi-finalas de Top 14 Tolosa 32 Baiona 25 e Bordèu 39 Tolon 24 !

Lo Bloquier de Brennus 2025 se jogarà dissabte entre Tolosa e Bordèu !

Per lo Mercato d'estiu de balon se ditz que l'OM es a mand de prendre lo defensor de Sevilha Roman Perraud ! E per cò qu'es de l'argentin de Lens Facundo Medina se farà avans la fin dau mes de junh !

Per Monegue pensi que l'arribada de Pogba sus lo Rocàs es ara una realitat !

Per Niça Juma Bah defensor de Manchester City va venir en prêt !

E per Tolosa Sidibé va restar au TFC e lo